

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Nr. 2431/01.04.2026

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (b153/12.03.2026)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (b153/12.03.2026)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 1.04.2026, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenumului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- deși proiectul este motivat prin necesitatea protejării interesului superior al copilului și prin intenția de a elimina din lege o terminologie contestată, înlocuirea sintagmei „înstrăinare părintească” cu noțiunea de „sabotaj al relațiilor de atașament ale copilului” nu rezolvă în mod suficient problemele de claritate și previzibilitate. Dimpotrivă, noua formulare rămâne largă și susceptibilă de interpretări subiective, în condițiile în care definește fenomenul prin referire la acțiuni prin care „un părinte ori o altă persoană împiedică, perturbă sau

subminează nejustificat relația copilului cu alt părinte ori cu orice persoană față de care acesta a dezvoltat sau poate dezvolta relații stabile de atașament”;

- această extindere a conceptului la „*orice persoană*” față de care copilul a dezvoltat sau ar putea dezvolta relații stabile de atașament ridică probleme serioase din perspectiva securității juridice și a proporționalității intervenției statului în viața de familie. Într-un domeniu atât de sensibil, legea trebuie să permită identificarea cât mai clară a situațiilor care justifică sancțiuni, măsuri de protecție sau intervenții judiciare. În forma propusă, noțiunea are un grad ridicat de elasticitate și poate genera litigii suplimentare, evaluări neunitare și folosirea excesivă a instrumentelor judiciare și administrative în conflicte familiale deja tensionate;
- propunerea legislativă nu se limitează la o simplă corecție terminologică, ci produce efecte juridice extinse în ansamblul Legii nr. 272/2004. Noua noțiune este introdusă în dispoziții privind stabilirea programului de relații personale, consilierea și expertizarea, penalitățile pentru nerespectarea hotărârilor, exercitarea autorității părintești, planul de servicii, sesizarea DGASPC, măsurile de urgență, administrarea probelor și plasamentul copilului. O asemenea propagare a unui concept insuficient delimitat în multiple instituții juridice amplifică riscul unor consecințe disproporționate asupra dreptului la viață de familie și asupra drepturilor procedurale ale persoanelor implicate;
- sunt problematice, în special, dispozițiile privind sancțiunile patrimoniale. Propunerea legislativă prevede penalități între 10% și 15% din venitul net lunar, dar nu mai puțin de 300 lei, iar, în cazul constatării existenței unui „*sabotaj al relațiilor de atașament*”, stabilirea penalității devine obligatorie și limitele minime și maxime se dublează. Mai mult, sumele rezultate nu intră în patrimoniul niciunuia dintre adulți, ci se virează într-un cont blocat deschis pe numele copilului, accesibil în principiu la majorat, cu posibilitate de utilizare anticipată numai în anumite condiții. Deși această soluție este prezentată în expunerea de motive ca fiind orientată spre interesul copilului, rigidizarea regimului sancționator și caracterul automat al unor consecințe patrimoniale ridică întrebări serioase de proporționalitate și adecvare la particularitățile fiecărui caz;
- de asemenea, propunerea legislativă leagă noua noțiune de măsuri foarte intruzive, inclusiv de sesizarea obligatorie a serviciilor de protecție, de posibilitatea plasamentului în regim de urgență și de administrarea declarației scrise a copilului ca probă, inclusiv prin mijloace audio-video, cu asistența unui psiholog. Existența unui pericol iminent pentru copil poate fi raportată inclusiv la „*sabotajul relațiilor de atașament ale copilului*”. O asemenea asociere între un concept larg formulat și

- măsuri de protecție extrem de severe reclamă o definiție mult mai riguroasă și garanții procedurale mai puternice decât cele prevăzute în forma actuală;
- în plus, fundamentarea proiectului este insuficientă sub aspect instituțional și operațional. Deși expunerea de motive afirmă că proiectul nu generează costuri bugetare suplimentare directe și că noile dispoziții sunt suficient de clare pentru aplicare directă, chiar documentul menționează necesitatea unor măsuri de formare profesională și actualizare de metodologii pentru personalul serviciilor de asistență socială și al instanțelor. Or, o reglementare care introduce noi obligații de consiliere, expertizare, raportare, administrare a conturilor dedicate copilului și intervenții sporite ale DGASPC nu poate fi considerată pe deplin lipsită de impact administrativ și financiar;
 - totodată, proiectul afirmă că răspunde unor observații internaționale și invocă recomandări ale Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului, însă transformarea acestor observații într-o construcție legislativă internă trebuie făcută cu maximă rigoare. Faptul că un concept este criticat nu înseamnă că orice noțiune substitutivă este, în mod automat, adecvată. În forma propusă, noul concept riscă să înlocuiască o terminologie controversată cu o altă noțiune insuficient stabilizată juridic, dar cu efecte sancționatorii și procesuale extinse;
 - propunerea legislativă mută accentul de la evaluarea individuală și complexă a situației copilului către calificarea juridică automată a unor conduite drept „sabotaj al relațiilor de atașament”, ceea ce poate conduce la formalizarea excesivă a unor situații profund sensibile. În materia protecției copilului, sentimentele, atașamentul și voința acestuia, exprimate în funcție de vârstă și grad de maturitate, trebuie să fie primordiale, iar orice intervenție legislativă trebuie să lase spațiu real pentru analiza psihologică și socială particularizată, nu să creeze prezumții cu potențial rigid;
 - nu trebuie ignorat faptul că pot exista și situații în care un minor dezvoltă relații de atașament față de persoane care nu urmăresc întotdeauna binele acestuia, iar părinții sunt nevoiți să intervină. Prin introducerea în definiție a sintagmei „*orice persoană*” inițiatorul limitează dreptul părintelui de a interveni și de a proteja minorul;
 - în plus, redefinirea și extinderea noțiunii de „*sabotaj*” pot genera dificultăți probatorii semnificative în cauzele privind abuzul, neglijarea sau violența domestică. Există riscul ca, în practică, anumite fapte de abuz să fie dificil de dovedit atunci când comportamentul copilului este interpretat prin prisma unei presupuse influențe a celuilalt părinte, iar nu ca posibil efect al unui context real de violență sau traumă. O astfel de abordare poate descuraja semnalarea abuzurilor și

poate conduce la re-victimizarea copilului, contrar principiilor consacrate de Convenția ONU privind drepturile copilului și jurisprudența CEDO;

➤ inițiativa legislativă pornește de la o problemă reală, respectiv utilizarea controversată a conceptului de „înstrăinare părintească” în litigiile de familie și impactul acestuia asupra copilului, însă, cu toate acestea, soluția propusă nu răspunde pe deplin recomandărilor formulate la nivel internațional și riscă să perpetueze, sub o altă formă terminologică, dificultățile existente:

- nealinierea la recomandările organismelor internaționale
 - observațiile Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului (CRC/C/ROU/CO/6-7, 2025) indică necesitatea eliminării utilizării conceptului de „alienare parentală/înstrăinare părintească” din practica juridică, în contextul riscului de utilizare abuzivă și al impactului negativ asupra interesului superior al copilului;
- propunerea analizată nu elimină această problemă, ci o reformulează, introducând conceptul de „sabotaj al relațiilor de atașament”, care păstrează aceeași logică de calificare juridică a relațiilor familiale conflictuale;
- risc de perpetuare a incertitudinilor juridice
 - noțiunea de „sabotaj al relațiilor de atașament” este formulată larg („acțiune deliberată și sistematică”), fără criterii clare de delimitare, ceea ce poate conduce la interpretări neunitare și la menținerea dificultăților existente în aplicarea legii;
- complexitate normativă excesivă
 - modificarea unui număr mare de articole prin înlocuirea sistematică a unei terminologii cu alta generează un risc ridicat de incoerență legislativă și dificultăți de aplicare în practică, în special în absența unei reforme mai ample și integrate a cadrului normativ;
- posibil impact negativ asupra practicii judiciare
 - introducerea unui nou concept, insuficient clar definit, în evaluarea relațiilor dintre copil și părinți poate conduce la creșterea gradului de litigiozitate și la accentuarea incertitudinii în soluționarea cauzelor de familie;
- necesitatea unei abordări mai clare și mai limitate
 - având în vedere recomandările internaționale, o intervenție legislativă adecvată ar trebui să vizeze eliminarea utilizării conceptelor controversate și consolidarea mecanismelor deja

existente de protecție a copilului (abuz, neglijare, violență), fără introducerea unor noțiuni noi, cu potențial similar de interpretare extensivă;

- deși propunerea legislativă urmărește corectarea unor disfuncționalități reale, soluția propusă nu asigură o aliniere efectivă la standardele internaționale și poate conduce la perpetuarea problemelor existente sub o nouă formă. În domeniul protecției copilului, emoțiile, legăturile afective și voința acestuia, exprimate în raport cu vârsta și nivelul său de maturitate, trebuie să rămână centrale, iar orice intervenție a legiuitorului ar trebui să păstreze spațiul necesar unei analize psihologice și sociale adaptate cazului concret, fără a institui prezumții cu aplicare rigidă.

p. Președinte,
Sterică FUDULEA